

Tema:

Forslag til lov om ændring af Forsvarsloven

Forsvarsministeren fremsatte kort efter nytår forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. Lovforslaget har givet anledning til bred debat i forsvarskredse og har fremkaldt mange protester – ikke mindst forslaget afsnit om at omlægge forsvarsledelsens kompetencer.

Folk & Sikkerhed har på sine næsten 100.000 medlemmers vegne afgivet høringsvar.

Lovforslaget har to dele – dels et forslag om omlægning af forsvarets uddannelsessystem, og dels forslaget om, at man i videre omfang end tilfældet i dag administrativt kan fastsætte den nærmere organisering af ledelsen af forsvaret.

Fremme fleksibiliteten i uddannelsessystemet

Lovforslaget indebærer, at forsvarsministeren som led i sin tilrettelæggelse af forsvarets uddannelser bemyndiges til at udbyde forsvarets uddannelser, til at fastsætte regler i den forbindelse og til at fastsætte kriterier for akkreditering af uddannelserne. Forslaget åbner derved mulighed for, at andre end ansatte på Forsvarsministeriets område kan optages på forsvarets uddannelser, og baner vejen for en gradvis akkreditering af uddannelserne. Baggrunden for denne del af lovforslaget er at fremme fleksibiliteten og integrationen mellem forsvarets uddannelser og det øvrige uddannelsessystem.

Formålet med lovforslaget er at tilnærme forsvarets uddannelser de civile uddannelses tilbud. Hensigten med dette er at øge fleksibiliteten mellem forsvarets uddannelser og det civile uddannelsessystem. Dermed kan begrænsninger undgås i uddannelsesmæssig sammenhæng, og mulighederne for skift mellem det militære og det civile arbejdsmarked øges. Dette er i overensstemmelse med regeringens ønske om at forbedre overgangene fra en uddannelsessektor til en anden og at sikre det bedst mulige udbud af uddannelser på tværs af sektorer. I den gældende lovgivning er der ikke mulighed for, at forsvaret kan udbyde uddannelser til andre end forsvarets medarbejdere, da dette kræver selvstændig lov hjemmel. Med den foreslåede ordning får forsvaret hjemmel til at udbyde sine uddannelser også til andre end sine egne ansatte.

Organiseringen af ledelsen af forsvaret

Den største opmærksom tilfalder forslaget til ændring af Forsvarslovens § 11:

Forsvarschefen har efter forsvarsministerens nærmere bestemmelse kommandoen over hæren, søværnet og flyvevåbnet.

I den gældende lovgivning er bestemmelsen affattet således:

Forsvarschefen har under ansvar over for forsvarsministeren kommandoen over hæren, søværnet og flyvevåbnet samt de organer til støtte for forsvaret, der ikke henhører direkte under Forsvarsministeriet.

Forsvarsstaben bistår forsvarschefen ved løsning af de opgaver, der påhviler denne. Chefen for Forsvarsstaben er stedfortræder for forsvarschefen.

Forsvarschefen og Forsvarsstaben udgør Forsvarskommandoen.

Med lovforslaget foreslås en ophævelse af de bestemmelser i forsvarsloven, som omhandler Forsvarskommandoen, chefen for Forsvarsstaben, Forsvarsstaben samt forsvarschefens kommando med ansvar over for forsvarsministeren over organer til støtte for forsvaret. Baggrunden for forslaget er et ønske fra regeringens side om at tilvejebringe mulighed for, at man i videre omfang, end det er tilfældet i dag, administrativt kan fastsætte den nærmere organisering af ledelsen af forsvaret.

Forsvarschefens ansvarsområde blev fastlagt i 1969, da man etablerede en egentlig enhedsledelse af forsvaret, idet både den operative ledelse og administrationen af værnene (bortset fra personelforvaltning) kom under fælles ledelse under forsvarschefen. Forsvarschefen fik kommando over værnene og organer til støtte for værnene. De hidtidige vænskommandoer blev afskaffet, og i stedet oprettedes Forsvarskommandoen.

I tillæg til de lovgivningsmæssige ændringer af indretningen af ledelsen af forsvaret har der været gennemført forskellige administrative ændringer af organisationen af ledelsen af forsvaret uden ændringer af forsvarsloven. Den seneste store administrative ændring var etableringen af vænsfælles funktionelle tjenester i perioden 2005-2009.

Forsvarsministerens argumentation for lovforslaget

Den sikkerhedspolitiske situation gennem de seneste to årtier har været karakteriseret ved stor kompleksitet, dynamik og uforudsigelighed med pludselige ændringer og nye udfordringer. Forsvaret har som konsekvens heraf et bredt spektrum af opgaver. Det er generelt vurderingen, at denne situation også vil gøre sig gældende i fremtiden.

Forsvaret er i takt med denne udvikling og skiftende regeringers fokus på at føre en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik således i stadig stigende grad blevet et aktivt sikkerhedspolitisk instrument. Endvidere indsættes forsvarets kapaciteter typisk uden for landets grænser i en samtænkt indsats med ikke-militære kapaciteter – oftest i en multinational sammenhæng og med kort varsel.

Samlet betyder denne udvikling, at behovet for løbende politisk/civil/militær kontakt og koordination er langt større end tidligere. Det gælder både generelt i forbindelse med deltagelsen i det internationale forsvars- og sikkerhedspolitiske samarbejde og konkret i forbindelse med det løbende samarbejde med andre nationale og internationale aktører. Behovet er særligt udtalt i forbindelse med internationale indsættelser af danske militære kapaciteter, både i forbindelse med beslutningen om udsendelse og løbende under udsendelsesperioden. Konkret er der behov for hurtigere og hyppigere stillingtagen, og dette forudsætter en løbende sammenstilling af typisk en række militære og ikke-militære aspekter i deres helhed.

Hertil kommer, at der for den offentlige sektor generelt er øget fokus på yderligere at effektivisere resourceudnyttelsen og opgavevaretagelsen, herunder gennem løbende organisationsudvikling.

Det er således regeringens opfattelse, at den nuværende organisering af ledelsen af forsvaret generelt ikke længere i tilstrækkelig høj grad tilfredsstillende de aktuelle behov, som bl.a. er affødt af den ovenfor beskrevne udvikling.

Regeringen ønsker derfor med dette forslag om ændring af forsvarsloven at tilvejebringe mulighed for, at man i videre omfang, end det er tilfældet i dag, administrativt kan fastsætte den nærmere organisering af ledelsen af forsvaret i lyset af udviklingen og de deraf følgende krav til ledelsen af forsvaret.

Det skal bemærkes, at regeringen, som led i sit generelle ønske om at modernisere ledelsen af forsvaret, har foranlediget udarbejdelse af en redegørelse, som opstiller mulige modeller for en grundlæggende ændret struktur af ledelsen af forsvaret.

Redegørelsen opstiller tre modeller. Den første model indebærer ændringer af departementets og Forsvarskommandoens interne organisation, opgavefordeling og arbejdsgange, herunder tættere indbyrdes samarbejde. Den anden model indebærer ud over disse ændringer en samplacering af departementet og Forsvarskommandoen. Den tredje model indebærer en integration af den politiske/civile og militære ledelse i Forsvarsministeriets departement og en nedlæggelse af Forsvarskommandoen. Der vil selvsagt også kunne være andre modeller.

Modeller, som knytter forsvarschefen tættere til departementet og den politiske og civile ledelse, kan generelt være vanskelige at realisere inden for rammerne af gældende lovgivning. Særligt modeller, som indebærer integration og dermed nedlæggelse af Forsvarskommandoen, forudsætter en ændring af forsvarsloven således som foreslået.

Lovforslagets indhold og formål

Det fremgår af gældende lovs § 11, stk. 2, at "Forsvarsstaben bistår forsvarschefen ved løsningen af de opgaver, der påhviler denne", og at "Chefen for Forsvarsstaben er stedfortræder for forsvarschefen", ligesom det fremgår af lovens § 11, stk. 3, at "Forsvarschefen og Forsvarsstaben udgør Forsvarskommandoen".

Ophævelse af gældende lovs § 11, stk. 2 og 3, vil indebære, at Forsvarskommandoen, Forsvarsstaben og chefen for Forsvarsstaben samt dennes funktion som forsvarschefens stedfortræder ikke længere vil være lovbestemt. Det vil således i højere grad være overladt til forsvarsministeren administrativt at fastsætte den nærmere organisering af ledelsen af forsvaret, end det er tilfældet med gældende lovgivning. Dette udelukker ikke, at den nuværende organisering kan videreføres, men det er som nævnt regeringens ønske at modernisere ledelsen af forsvaret.

Det fremgår af gældende lovs § 11, stk. 1, at "Forsvarschefen har under ansvar over for forsvarsministeren kommandoen over hæren, søværnet og flyvevåbnet samt de organer til støtte for forsvaret, der ikke henhører direkte under Forsvarsministeriet."

Lovforslaget lægger op til at opretholde en særlig bestemmelse om stillingen som forsvarschef og om visse aspekter af forsvarschefens ansvar, uden at den nærmere organisering af ledelsen af forsvaret dermed fastsættes.

Lovforslaget indebærer dermed, at der – uanset organiseringen af ledelsen af forsvaret i øvrigt – til enhver tid fortsat skal være en forsvarschef, men at forsvarschefens nærmere operative og administrative ansvar fastsættes af forsvarsministeren i sammenhæng med den nærmere organisering af ledelsen af forsvaret.

Lovforslaget lægger således op til, at § 11 får følgende ordlyd: "Forsvarschefen har efter forsvarsministerens nærmere bestemmelse kommandoen over hæren, søværnet og flyvevåbnet". Forslaget har ikke til formål at ændre på det forhold, at forsvarschefen er den øverste militære embedsmand og har den fornødne værnstøtte og en fast stedfortræder.

Det indebærer således, at forsvarschefen fortsat er den øverste militære rådgiver i alle militærfaglige spørgsmål, herunder i relation til operationer, og at forsvarschefen, som det er tilfældet i dag, kan give sin militærfaglige rådgivning direkte til forsvarsministeren. Endvidere indebærer bestemmelsen, at forsvarschefen fortsat har den operative ledelse af danske militære styrker. Endelig ligger det fortsat i stillingen som forsvarschef, at vedkommende er den øverste militære repræsentant for forsvaret, herunder internationalt. Forsvarschefen er således Danmarks repræsentant i NATO's Militærkomité og repræsenterer Danmark i forhold til andre landes militære chefer.

Lovforslaget tilsigter som nævnt, at forsvarsministeren kan fastsætte den nærmere organisering af ledelsen af forsvaret og i den forbindelse også nærmere bestemme forsvarschefens organisatoriske placering samt forsvarschefens præcise operative og administrative ansvar.

Folk & Sikkerhed høringsvar

Folk & Sikkerhed afgav 6. februar 2013 høringsvar:

Til Forsvarsministeriet

Emne: **Høringsvar til forslag til lov om ændringer af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation**

Bilag: Folk & Sikkerheds høringsvar

En række partier, organisationer m.v. er blevet anmodet om evt. bemærkninger til forslag til lov om ændringer af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation.

Folk & Sikkerhed indgår ikke i adressaterne.

Folk & Sikkerhed er efterfølgende blevet indbudt til at fremsætte de bemærkninger, forslaget måtte give anledning til.

Samtidig er Folk & Sikkerhed sikret at indgå i fremtidige høringer.

Folk & Sikkerhed er en paraplyorganisation med op mod 100.000 medlemmer, herunder alle soldater- og marineforeninger, Forsvarsbrødrene samt en lang række enkeltmedlemmer.

Alle er medlemmer med stor interesse for forsvarets forhold og sikkerhedspolitik generelt.

Folk & Sikkerheds bemærkninger til lovforslaget fremgår af bilaget.

Med venlig hilsen

Frank E. Andersen
formand

Bilag

Folk & Sikkerheds bemærkninger til forslag til lov om ændringer af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation.

Ad § 8

Folk & Sikkerhed finder forslag til ændring af forsvarets uddannelser i § 8 godt. Det bør dog overvejes, om bestemmelserne hører hjemme i forsvarsloven eller i lov om forsvarets personel.

Folk & Sikkerhed er overbevist om, at ministeriet i sin analyse og vurdering af lovforslaget har søgt erfaringer i udlandet. I beskrivelsen af baggrunde for ændringer til § 11 er disse erfaringer indskrevet, hvorimod der ikke for § 8 er medtaget sådanne internationale erfaringer.

Det skal derfor understreges, med de erfaringer der er fra bl.a. Tyskland, at tilrettelæggelsen af uddannelserne fuldt ud tilgodeser det militære uddannelsesbehov, og ikke alene søger civil kompetencegivende kvalitet for princippet skyld.

Ad § 11

Folk & Sikkerhed finder forslaget til ændring af forsvarschefens ansvar og kompetencer meget betænkeligt.

Folk & Sikkerhed finder det meget betænkeligt, at den til enhver tid siddende minister rent administrativt kan ændre forsvarrets organisation på dette niveau.

Den nuværende § 11 giver, hvis man vil skabe udvikling, justering, samarbejde og ændring, allerede i dag muligheder for sådanne tiltag – dog blot med en stærk, parlamentarisk kontrol.

Folk & Sikkerhed finder den nuværende bestemmelse både rimelig og fornuftig for forsvarrets område, da den er folketingets legale instrument for magtanvendelse, og dermed kræver en stærk parlamentarisk kontrol.

Som baggrund for forslag til ændring nævnes erfaringer fra udlandet og den ændrede sikkerhedspolitiske situation. Samtidig nævnes behovet for en langt større, løbende politisk / civil / militær kontakt og koordination, hvilket Folk & Sikkerhed er ganske enig i.

Det skal blot nævnes, at Danmark med den nuværende organisering af forsvaret har været blandt de første lande til at udsende både rent militære bidrag, men også bidrag, der har krævet tværminteriel koordinering.

Under udsendelse har danske bidrag vist både evne, lyst og vilje til en koordineret løsning af opgaverne. Det er således evnen, lysten og viljen til koordinering af bidrag til den aktivistiske udenrigspolitik, snarere end den hjemlige (og internationale) organisering, der er garant for et effektivt bidrag.

Herudover argumenteres for regeringens ønske om, at der for den offentlige sektor skal ske en øget effektivisering og organisationsudvikling.

Folk & Sikkerhed er generelt enig i, at den offentlige sektor bør være inde i en stadig organisationsudvikling og effektiviseringsproces. Folk & Sikkerhed finder dog ikke, at sådanne tiltag må bryde med sund fornuft og folkestyrets principper.

Folk & Sikkerhed skal herudover pege på, at organiseringen af forsvaret på niveauerne under forsvarskommandoen, gældende for både NIV II, de tre operative kommandoer samt de funktionelle tjenester, men bestemt også NIV III og lavere, også har og vil have en væsentlig betydning for organiseringen af og ansvarsfordelingen mellem forsvarsministeriet og forsvarskommandoen, herunder altså også forsvarschefens ansvar, kompetencer og opgaver.

Der skal ikke her gås i detaljer med kommandoforhold, opgaver, ansvar og kompetencer, ikke mindst ansvar over for de operativt indsatte enheder og enkeltpersoner, men det er en væsentlig forudsætning for at foretage ændringer og justeringer i "toppen" af systemet, at man har gennemtænkt hele processen.

Folk & Sikkerhed skal derfor anbefale, at lov om forsvarrets formål, opgaver og organisation ikke ændres. Alternativt, at der sker en analyse og beslutning om sammenlægning af de tre operative kommandoer samt forhold for de funktionelle tjenester, forinden der træffes beslutning om ændringer af forsvarschefens opgaver, ansvar og kompetencer.

Folk & Sikkerheds opfordring til regeringen

Folk & Sikkerhed skrev den 22. februar 2013 til statsministeren:

Til Regeringen
Att.: Statsminister Helle Thorning-Schmidt

Folk & Sikkerhed har med stor interesse fulgt og kommenteret oplæg til nyt forsvarsforlig – og følger naturligvis stadig de sidste brikker i forligets implementering.

Med lige så stor interesse har Folk & Sikkerhed fulgt forsvarsministerens oplæg til ændring af forsvarsloven, §§ 8 og 11, og vi er meget glade for at have haft mulighed for at kunne afgive høringsvar.

Vore næsten 100.000 medlemmer er dog bekymrede over ændringen i § 11, der giver den til enhver tid siddende forsvarsminister ret til rent administrativt at ændre på forswarets organisation. Samtidig ændres forsvarschefens kompetence markant.

Vi afviser ikke, at forswarets organisation skal ændres og justeres – det skal den givetvis. Vi mener blot, at beslutningen, som der er tradition for vedrørende forsaret, skal tages af et bredt udsnit af Folketinget, og ikke alene af en minister eller den regering, han/hun nu måtte tilhøre.

Vi er i Folk & Sikkerhed meget stolte over at leve i et land, hvor så væsentligt et emne som forsaret er underlagt demokratiet og en stærk parlamentarisk kontrol, der går på tværs af hele Folketinget. Vi er stolte over, at beslutninger omkring forsaret tages med bred politisk opbakning. Det gælder såvel beslutning som indsættelse af danske styrker i internationale missioner, de brede forlig og – indtil nu – også beslutninger om forswarets organisation. Det vidner om forståelse for forswarets særlige rolle i samfundet.

Den nuværende lov giver til fulde grundlag for at ændre i forswarets organisation – og vel at mærke ændringer, der er præget af det brede forligs demokratiske spilleregler.

Det er vi og vore 100.000 medlemmer meget stolte over og glade for – og vi skal bede dig overveje den langsigtede værdi af at sætte forsvarsforligets brede demokratiske spilleregler ud af kraft i denne sag og tvinge en lovgivning igennem med en kreds af ikke alle forligspartier og partier uden for forligskredsen.

Af både faglige og saglige grunde bør Regeringen derfor trække lovforslaget til ændring af § 11 tilbage og drøfte problemstillingen i Forsvarsforligskredsen.

Med venlig hilsen

Frank E. Andersen
formand

Genpart til Forsvarsministeren

Aktiviteter i Folk & Sikkerhed

12. marts

Folk & Sikkerhed afvikler **bestyrelsesmøde** kl. 12.00 i BRFKredits mødelokale i Lyngby

12. marts

Folk & Sikkerhed afvikler **præsidiemøde** kl. 16.00 i BRFKredits mødelokaler i Lyngby.

Gæstetaler: Forsvarschef, general *Peter Bartram*

14. marts

Folk & Sikkerhed i Sønderjylland afvikler **generalforsamling** kl. 17.00 i PAROLESALEN på Sønderborg Kaserne. Kl. 18.00 serveres gule ærter for kr. 125,00. Tilmelding til spising senest 10. marts til 40 30 74 88 eller 53 65 94 49.

Generalforsamlingen følges kl. 19.30 op med en temadebat i "Blå Auditorium" om Folk & Sikkerheds fremtidige opgaver, ved formand for Folk & Sikkerhed *Frank E. Andersen*.

18. marts

Folk & Sikkerhed på Fyn afvikler **generalforsamling** kl. 19.30 på DANNEVIRKE i Odense.

Dagsordenen indeholder valg af ny formand, idet Christian Laursen efter mange års fortjenstfuld indsats har valgt at trække sig tilbage.

Efter generalforsamling er afdelingen vært ved kaffe og brød.

20. marts

Folk & Sikkerhed i Midt- og Vestjylland afvikler **generalforsamling** kl. 19.30 i Fritidscenteret, Markedspladsen 10 i Aulum. I forbindelse med generalforsamlingen vil bestyrelsesmedlem i Folk & Sikkerhed, oberst *Karl Erik Nielsen*, orientere om Folk & Sikkerhed i nutid og fremtid.

3. april

Folk & Sikkerhed i Nordjylland afvikler **generalforsamling** kl. 19.00 på Hjemmeværnsgården, Kornblomstvej i Aalborg. Forinden generalforsamlingen arrangeres foredrag ved *Helle Pasgaard*, Energi-Nord, der vil berette om lys i Afrika.

Efter generalforsamlingen er lokalafdelingen vært ved et mindre traktement.

16. april

Folk & Forsvar afvikler **bestyrelsesmøde** kl. 13.00 i Nordre Magasin i Kastellet

Folk & Sikkerhed udsender ved hvert månedsskifte et elektronisk nyhedsbrev med orientering, informationer, referater, synspunkter m.v.

Nyhedsbrevet sendes eksternt til forsvarspolitiske ordførere, udvalgsmedlemmer, relevante ministerier, Forsvaret, kontaktgrupper og pressen m.fl., og internt til vore medlemsorganisationer, individuelle medlemmer, abonnenter m.fl.

Indsendte indlæg, som vi vælger at bringe i nyhedsbrevet, er i sit indhold ikke nødvendigvis dækkende for Folk & Sikkerheds holdninger og synspunkter.

Redaktion: Folk & Sikkerhed – Sekretariatet

Redaktionen er afsluttet 28.02.13

www.støtvoresoldater.dk

